

RAN-1801130701040003

M.A. (Sem.-I) Examination November - 2025
(EC-01) Economics of Human Resources (Education) - I)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
 Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10**
1. ટકાઉ વિકાસના ચાર ધ્યેયો જણાવો.
 2. શિક્ષણના ખાનગીકરણનો અર્થ આપો.
 3. તાલીમનો ખર્ચ જણાવો.
 4. માનવ વિકાસના શૈક્ષણિક નિર્દેશકો જણાવો.
 5. વૈશ્વિકરણની ઉચ્ચ શિક્ષણ પરની બે અસરો દર્શાવો.
- પ્ર.2. અ. જાતિ વિષયક વિકાસ આંક સમજાવો. 07**
 બ. માનવ મૂડી અને ભૌતિક મૂડી વચ્ચેની સામ્યતા અને તફાવત ચર્ચો. 06
- અથવા**
- પ્ર.2. શિક્ષણ પાછળના મૂડીરોકાણનો ખ્યાલ સમજાવી, આ મૂડીરોકાણથી પ્રાપ્ત થતાં વળતરની ચર્ચા કરો. 13**
- પ્ર.3. બુદ્ધિધન ધોવાણ એટલે શું? બુદ્ધિધન ધોવાણને દબાણ કરતાં અને પ્રેરિત કરતાં પરિબળો ચર્ચો. 13**
- અથવા**
- પ્ર.3. ભારતમાં કૌશલ્ય વિકાસ માટે પડકારો અને તકોની ચર્ચા કરો. 13**
- પ્ર.4. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) 14**
1. બહુપરિમાણીય ગરીબી આંક
 2. શિક્ષણ અને આર્થિક વિકાસ
 3. નોકરી સ્થળે તાલીમના નિર્ધારકો
 4. માનવ સંશાધન અને માનવશક્તિ આયોજન

ENGLISH VERSION

- Q.1. Answer the following questions briefly. 10**
1. State the four goals of sustainable development.
 2. Give the meaning of privatization of education.

3. State the costs of training.
4. State the educational indicators of human development.
5. Indicate two effects of globalization on higher education.

- Q.2.** A. Explain Gender Development Index. **07**
 B. Discuss the similarities and difference between human capital and physical capital. **06**

OR

- Q.2.** Explain the concept of investment in education and discuss the returns on this investment. **13**
- Q.3.** What is brain drain? Discuss the factors that push and pull brain drain. **13**

OR

- Q.3.** Discuss the challenges and opportunities for skill development in India. **13**
- Q.4.** **Write short note. (Any two)** **14**
1. Multidimensional Poverty Index
 2. Education and economic development
 3. Determinants of on-the-job training
 4. Human resources and manpower planning
